Індивідуальне завдання (детальні вимоги)
«Цифровий аудит основних засобів підприємства»

Мета: набуття практичних навичок застосування цифрових інструментів для перевірки операцій з основними засобами, виявлення можливих помилок і викривлень в облікових даних, формування аудиторських доказів та документування результатів перевірки.

Об'єкт аудиту: операції з надходження, введення в експлуатацію, амортизації, переміщення та вибуття основних засобів.

Інструменти: Microsoft Excel або інша доступна програма для аналізу даних; за наявності доступу – спеціалізоване програмне забезпечення для аудиту.

Вихідні дані: реєстр основних засобів, дані бухгалтерського обліку та відомості про господарські операції умовного підприємства.

1. Вихідні дані для виконання завдання

ТОВ «Промінь» здійснює виробничу діяльність. Для проведення цифрового аудиту основних засобів аудитор отримав реєстр об'єктів станом на 31.12.2025 року.

№	Об'єкт основних засобів	Первісна вартість, грн	Накопичений знос, грн	Дата введення в експлуатацію
1	Виробничий верстат	480 000	96 000	01.01.2024
2	Легковий автомобіль	600 000	180 000	01.07.2023
3	Комп'ютерне обладнання	120 000	48 000	01.01.2024
4	Офісні меблі	90 000	18 000	01.07.2024
5	Виробниче обладнання	360 000	72 000	01.01.2025
6	Серверне обладнання	150 000	15 000	01.10.2025
7	Виробничий верстат	240 000	240 000	01.01.2021
8	Автомобіль	420 000	126 000	01.01.2024

Додатково аудитор отримав інформацію про господарські операції за 2025 рік.

№	Зміст операції	Сума, грн
1	Придбано виробниче обладнання	360 000
2	Придбано комп'ютерне обладнання	80 000
3	Нараховано амортизацію виробничого обладнання	72 000
4	Нараховано амортизацію автомобіля	60 000
5	Списано первісну вартість верстата, який вибув	240 000
6	Відображено витрати на ремонт обладнання	95 000
7	Відображено придбання обладнання повторним записом	360 000

Примітка для навчального кейсу: дані навмисно містять обставини, які потребують аудиторської перевірки. Зокрема, повторний запис придбання обладнання не слід автоматично вважати помилкою: необхідно перевірити первинні документи, контрагента, дату, суму та бухгалтерські проведення. Так само для оцінювання амортизації потрібні строки корисного використання, метод амортизації та дати початку й припинення її нарахування.

2. Завдання для виконання цифрового аудиту

Завдання 1. Перевірка повноти та логічної узгодженості реєстру основних засобів

За допомогою Excel або іншого цифрового інструмента:

1. Розрахувати залишкову вартість кожного об'єкта основних засобів.
2. Визначити загальну первісну вартість, накопичений знос і залишкову вартість об'єктів.

3. Перевірити, чи немає від'ємної залишкової вартості, дублювання інвентарних номерів (за наявності відповідного поля), пропусків у реквізитах та інших логічних невідповідностей.

4. Визначити об'єкти з нульовою залишковою вартістю та сформулювати питання, які аудитор має з'ясувати щодо їх подальшого використання.

Формула для розрахунку:

Залишкова вартість= Первісна вартість – Накопичений знос

Завдання 2. Виявлення аномалій у господарських операціях

Проаналізувати реєстр господарських операцій за допомогою цифрових процедур.

Студент має:

- перевірити повторюваність операцій за сумою, змістом і датою;
- дослідити операцію з повторним відображенням придбання обладнання на 360 000 грн;
- перевірити узгодженість операцій з придбання основних засобів із даними реєстру об'єктів;
- дослідити операцію зі списання первісної вартості верстата на 240 000 грн;
- визначити, яких первинних документів бракує для підтвердження обґрунтованості операцій.

Для пошуку повторів у Excel можна застосувати умовне форматування, функцію COUNTIF або зведену таблицю. При цьому однакова сума сама по собі не підтверджує дублювання операції.

Завдання 3. Перевірка правильності нарахування амортизації

1. Визначити дані, необхідні для перевірки амортизації основних засобів.
2. Перевірити відповідність дат введення в експлуатацію періодам нарахування амортизації.
3. Зіставити суми нарахованої амортизації з розрахунками підприємства.
4. Виявити об'єкти, щодо яких необхідно перевірити строки корисного використання, метод амортизації та наявність перегляду очікуваного способу отримання економічних вигід.
5. Оформити перелік виявлених невідповідностей і додаткових аудиторських процедур.

Важливо: наведеної вихідної інформації недостатньо для остаточного перерахунку амортизації. Студент має зазначити, яких саме даних не вистачає, а не робити необґрунтовані висновки про неправильність нарахувань.

Завдання 4. Аналіз витрат на ремонт обладнання

Дослідити операцію з відображення витрат на ремонт обладнання в сумі 95 000 грн.

Необхідно:

- визначити документи, потрібні для перевірки характеру виконаних робіт;
- сформулювати критерії розмежування витрат на підтримання об'єкта в робочому стані та витрат, що можуть збільшувати його первісну вартість;
- описати цифрову процедуру зіставлення даних договору, акта виконаних робіт і бухгалтерського запису;
- оцінити ризик неправильного відображення витрат у бухгалтерському обліку.

За наявними даними неможливо однозначно класифікувати 95 000 грн як витрати періоду або капітальні інвестиції: для цього необхідно встановити економічний зміст виконаних робіт.

Завдання 5. Формування робочого документа аудитора

На підставі виконаних процедур оформити таблицю результатів перевірки.

Об'єкт перевірки	Виявлена обставина	Потенційний ризик	Подальша аудиторська процедура
Придбання обладнання	Повторний запис на 360 000 грн	Ризик дублювання витрат або активу	Зіставлення рахунків, накладних, платежів і проведень
Амортизація	Недостатньо даних для перерахунку	Ризик викривлення витрат і балансової вартості	Перевірка облікової політики та розрахунку амортизації
Списання верстата	Списання первісної вартості 240 000 грн	Ризик неповного відображення вибуття	Перевірка акта списання, зносу та результату вибуття
Ремонт обладнання	Витрати 95 000 грн	Ризик неправильної класифікації витрат	Дослідження характеру робіт і первинних документів

Завдання 6. Підготовка підсумкового аудиторського висновку

На основі проведеного аналізу студент повинен:

1. Узагальнити виявлені аномалії та потенційні ризики.
2. Розмежувати підтверджені помилки, невирішені питання та обставини, що потребують додаткових доказів.
3. Визначити, які результати цифрового аналізу можуть бути використані як аудиторські докази після належної перевірки.
4. Розробити рекомендації щодо вдосконалення обліку основних засобів і внутрішнього контролю.
5. Сформулювати підсумковий висновок про результати виконаних процедур, не підмінюючи його безпідставною аудиторською думкою щодо всієї фінансової звітності.

Що студент має подати за результатами роботи

- файл Excel із вихідними даними, формулами та результатами цифрового аналізу;
- таблицю виявлених аномалій і ризиків;
- щонайменше один оформлений робочий документ аудитора;
- короткий аналітичний звіт із висновками та рекомендаціями.

Орієнтовний обсяг звіту – 5–8 сторінок без урахування додатків.

Приклад роботи студента на тему:

«Цифровий аудит основних засобів підприємства»

1. Мета та організація цифрового аудиту

Метою виконання індивідуального завдання було дослідження можливостей використання цифрових інструментів для аудиту основних засобів підприємства, виявлення потенційних помилок та аномалій в облікових даних, оцінювання аудиторських ризиків і розроблення рекомендацій щодо вдосконалення обліку та внутрішнього контролю.

Об'єктом дослідження обрано основні засоби умовного підприємства ТОВ «Промінь». Для проведення цифрового аудиту використано реєстр основних засобів станом на 31 грудня 2025 року та перелік окремих господарських операцій за 2025 рік.

Для аналізу даних застосовано Microsoft Excel. Основними процедурами були розрахунок залишкової вартості, перевірка арифметичної узгодженості показників, пошук повторюваних операцій, аналіз списання об'єкта та дослідження облікового відображення витрат на ремонт.

2. Результати перевірки реєстру основних засобів

На першому етапі я розрахував(ла) залишкову вартість кожного об'єкта основних засобів за формулою:

ЗВ = ПВ – З, де

ЗВ – залишкова вартість;

ПВ – первісна вартість;

З – накопичений знос.

Результати розрахунків наведено в таблиці.

Об'єкт основних засобів	Первісна вартість, грн	Накопичений знос, грн	Залишкова вартість, грн
Виробничий верстат	480 000	96 000	384 000
Легковий автомобіль	600 000	180 000	420 000
Комп'ютерне обладнання	120 000	48 000	72 000
Офісні меблі	90 000	18 000	72 000
Виробниче обладнання	360 000	72 000	288 000
Серверне обладнання	150 000	15 000	135 000
Виробничий верстат	240 000	240 000	0
Автомобіль	420 000	126 000	294 000
Разом	2 460 000	795 000	1 665 000

За результатами розрахунків встановлено, що загальна первісна вартість досліджуваних основних засобів становить 2 460 000 грн, накопичений знос - 795 000 грн, а залишкова вартість - 1 665 000 грн.

Під час цифрового аналізу я виявив(ла) один об'єкт із нульовою залишковою вартістю - виробничий верстат первісною вартістю 240 000 грн. Цей факт сам по собі не свідчить про порушення, оскільки повністю замортизований об'єкт може продовжувати використовуватися підприємством. Для

підтвердження правильності обліку необхідно перевірити фактичну наявність верстата, його технічний стан і подальше використання.

3. Результати пошуку аномалій у господарських операціях

Для виявлення потенційних аномалій я проаналізував(ла) перелік господарських операцій за 2025 рік, зіставивши їхні суми, зміст та зв'язок із даними реєстру основних засобів.

У результаті встановлено такі обставини.

Виявлена обставина	Результат цифрового аналізу	Аудиторська оцінка
Повторний запис придбання обладнання на 360 000 грн	Виявлено операції з однаковою сумою та змістом	Необхідно перевірити первинні документи й бухгалтерські проведення
Списання первісної вартості верстата на 240 000 грн	Сума списання відповідає первісній вартості одного об'єкта в реєстрі	Необхідно перевірити документи про вибуття та списання накопиченого зносу
Нарахування амортизації автомобіля на 60 000 грн	За наявними даними неможливо підтвердити правильність суми	Потрібно перевірити метод амортизації та строки корисного використання
Витрати на ремонт обладнання на 95 000 грн	Не визначено характеру виконаних робіт	Потрібно встановити, чи є витрати поточним ремонтом, чи капітальними інвестиціями

На мою думку, найбільшої уваги потребує повторний запис придбання обладнання на 360 000 грн. Якщо обидва записи відображають одну господарську операцію, це може призвести до завищення вартості основних засобів і відповідних розрахунків із постачальниками або витрат. Водночас остаточний висновок можна зробити лише після зіставлення рахунків постачальника, накладних, платіжних документів і бухгалтерських записів.

4. Перевірка амортизації основних засобів

Для перевірки правильності нарахування амортизації я визначив(ла), що наданої інформації недостатньо для повного перерахунку амортизаційних відрахувань. У реєстрі зазначено первісну вартість, накопичений знос і дату введення в експлуатацію, але відсутні строки корисного використання, ліквідаційна вартість, метод амортизації та відомості про можливі зміни умов використання об'єктів.

Тому я визначив(ла) такі напрями подальшої перевірки:

- відповідність застосованого методу амортизації обліковій політиці підприємства;
- правильність визначення строків корисного використання;
- обґрунтованість початку та припинення нарахування амортизації;
- правильність відображення амортизаційних витрат у відповідних рахунках обліку;
- наявність повністю замортизованих об'єктів, які продовжують експлуатуватися.

Отже, цифровий аналіз дав змогу визначити напрям перевірки, але не замінив дослідження первинних документів і розрахунків амортизації.

5. Аналіз витрат на ремонт обладнання

У ході перевірки я дослідив(ла) операцію з відображення витрат на ремонт обладнання на суму 95 000 грн.

Для оцінювання правильності її облікового відображення необхідно встановити характер виконаних робіт. Якщо роботи були спрямовані на підтримання об'єкта в робочому стані та отримання первісно очікуваних економічних вигід, витрати, як правило, визнаються витратами періоду. Якщо ж роботи призвели до збільшення майбутніх економічних вигід від використання об'єкта, необхідно оцінити підстави для збільшення його первісної вартості відповідно до застосовних правил бухгалтерського обліку.

Для проведення перевірки я визначив(ла) необхідність дослідження договору, акта виконаних робіт, кошторису, платіжних документів і бухгалтерських проведень.

За наявною інформацією неможливо остаточно встановити, чи правильно підприємство класифікувало зазначені витрати. Водночас їхня сума та характер операції є підставою для проведення додаткової аудиторської процедури.

6. Робочий документ аудитора за результатами цифрового аналізу

На основі проведених процедур я сформував(ла) робочий документ, який узагальнює виявлені обставини та визначає подальші дії аудитора.

№	Обставина	Потенційний вплив	Подальші дії аудитора
1	Повторний запис придбання обладнання на 360 000 грн	Можливе завищення вартості активів або зобов'язань	Зіставити первинні документи, платежі та проведення
2	Наявність повністю замортизованого верстата	Ризик невідповідності даних обліку фактичному стану об'єкта	Перевірити наявність, використання та документи щодо об'єкта
3	Недостатність інформації для перевірки амортизації	Можливе викривлення вартості активів і витрат	Отримати розрахунки амортизації та перевірити вихідні параметри
4	Витрати на ремонт обладнання на 95 000 грн	Можлива неправильна класифікація витрат	Перевірити зміст робіт і порядок їх відображення в обліку
5	Списання верстата первісною вартістю 240 000 грн	Можливе неповне відображення операції вибуття	Перевірити акт списання, накопичений знос і фінансовий результат вибуття

Зазначені обставини я класифікував(ла) як питання, що потребують перевірки, а не як остаточно встановлені порушення. Для підтвердження фактичних помилок необхідно отримати достатні та прийнятні аудиторські докази.

7. Висновки та рекомендації

У результаті виконання індивідуального завдання я дослідив(ла) можливості використання цифрових інструментів для аудиту основних засобів підприємства. За допомогою Microsoft Excel було розраховано залишкову вартість об'єктів, визначено загальні показники реєстру та виявлено господарські операції, що потребують додаткової перевірки.

Загальна первісна вартість досліджуваних основних засобів становить 2 460 000 грн, накопичений знос – 795 000 грн, залишкова вартість – 1 665 000 грн.

У ході цифрового аналізу визначено чотири основні напрями додаткової перевірки: можливе дублювання запису про придбання обладнання, документальне підтвердження вибуття верстата, правильність нарахування амортизації та обґрунтованість класифікації витрат на ремонт.

На мою думку, використання цифрових інструментів підвищує оперативність опрацювання облікових даних, полегшує пошук повторюваних операцій і дає змогу систематизувати результати перевірки. Водночас виявлення аномалії не є достатньою підставою для визнання операції помилковою. Остаточні висновки аудитора мають ґрунтуватися на перевірці первинних документів, оцінюванні отриманих доказів і застосуванні професійного судження.

Для вдосконалення внутрішнього контролю ТОВ «Промінь» рекомендовано запровадити регулярну автоматизовану перевірку реєстру основних засобів, контроль повторних записів, систематичне зіставлення аналітичного та синтетичного обліку й документування результатів перевірки амортизації та операцій вибуття.

Таким чином, мету індивідуального завдання досягнуто: продемонстровано практичне застосування цифрових процедур для аналізу основних засобів, ідентифікації потенційних ризиків і формування документованих рекомендацій за результатами аудиту.